

Adózást könnyítő intézkedések a kisadózó vállalkozások tételes adójának megszűnése kapcsán

Korábbi lapszámunkban megjelent írásunkban bemutattuk a kisadózó vállalkozások tételes adóját felváltó új szabályrendszert, a *kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény* (a továbbiakban: Kata tv.) alapvető rendelkezéseit. Cikkünkben arra is kitértünk, hogy a katából kieső vállalkozásoknak milyen teendőik vannak.

Ezt követően a kisadózó vállalkozások tételes adójának megszűnésével kapcsolatban felmerülő, új adózási mód választását megnehezítő problémák orvoslása érdekében kihirdették *az egyes egyszerűsített közteherviselést lehetővé tevő rendelkezések alkalmazásáról szóló 297/2022. (VIII. 9.) kormányrendeletet* (a továbbiakban: Korm. rendelet), melynek szabályait jelen írásunkban ismertetjük.

A Korm. rendelet az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (a továbbiakban: ekho), az egyéni vállalkozók átalányadózása, valamint a katás gazdálkodó szervezeteket érintő könyvvizsgálati kötelezettség és egyszerűsített végelszámolás szabályai tekintetében tartalmaz könnyítéseket.

1. Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás szabályainak választását lehetővé tevő könnyítések

Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Ekho tv.) szerint az ekho szerinti adózást a törvényben meghatározott FEOR-számmal azonosított foglalkozást folytató személyek választhatják, ha bármely tevékenységgel összefüggésben munkaviszonyból, vállalkozási szerződésből, megbízási szerződésből származó vagy egyéni vállalkozóként vállalkozói kivét címén, illetve társas vállalkozás tagjaként a személyes közreműködés ellenértéke címén az általános szabályok szerint adózó jövedelmet szereznek, vagy nyugdíjasok.

A hatályos szabályozás értelmében az egyéni vállalkozó a tevékenységei körében szereplő ugyanazon tevékenységre az adóéven belül nem választhatja egyszerre az ekho és a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adózást.¹

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján az Ekho tv. 3. § (2a) bekezdését a 2022. évre nem kell alkalmazni, azaz a közterhek ekhóval történő teljesítésére e rendelkezés alapján akkor is lehetősége van az egyéni vállalkozónak a tevékenységei körében szereplő, egyébként ekho alkalmazására jogosító tevékenységeinek bevétele után, ha az adóévben a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adózást választotta. A módosítás 2022. szeptember 1-jén lép hatályba.

Ez a könnyítés jellemzően azon – egyébként ekho alkalmazására jogosító – szellemi szabadfoglalkozást folytató katás egyéni vállalkozók (például írók, újságírók, színészek, előadóművészek, előadások megrendezésében közreműködő szakmák képviselői) számára jelenthet megoldást, akik 2022. szeptember 1-jétől nem alkalmazhatják az új Kata tv. szabályait.

A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján, ha a magánszemély a kifizetővel fennálló szerződéses jogviszony szerinti bevétele adózására az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulást választja, akkor a kifizetőnek az ekhoalap után 13 százalékos mértékű ekhót kell fizetnie. Ehhez képest további jelentős könnyítést tartalmaz a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése, mely alapján az Ekho tv. 4. § (3) bekezdésének rendelkezésétől eltérően 2022. szeptember 1-jétől a kifizetőnek nem kell 13 százalékos mértékű egyszerűsített közteherviselési hozzájárulást fizetnie a közteherfizetési kötelezettségét az Ekho tv. szerint teljesítő magánszemély részére a foglalkozása ellenértéként juttatott bevétel után. Így abban az esetben, ha a magánszemély az ekho választására vonatkozó nyilatkozatot tesz a kifizető felé, megszűnik a kifizető közteherfizetési kötelezettsége a magánszemélynek kifizetett bevétel

1) Ekho tv. 3. § (2a) bekezdése

után, és a kifizetőnek mindössze meg kell állapítania és le kell vonnia a magánszemélyt terhelő 15 százalékos mértékű ekhót – ha pedig a magánszemély nyugdíjas, akkor a 9,5 százalékos mértékű ekhót –, és azt meg kell fizetnie, illetve be kell vallania a havi adó- és járulékeváltásban.

2. Az átalányadózás választására vonatkozó eltérő szabályok

A Kata tv. szerinti kisadózó vállalkozók tételes adójának választására nem jogosult, vagy azt nem választó egyéni vállalkozók számára kedvező alternatívát jelenthet az egyéni vállalkozók átalányadózására való áttérés, amelyre abban az esetben van lehetőség, ha az egyéni vállalkozó megfelel az átalányadózás feltételeinek.² Ha az egyéni vállalkozó az átalányadózást választja, azt 2022. augusztus 1-től 2022. október 31-ig jelentheti be.

Az Sza tv. általános szabályai alapján az egyéni vállalkozó csak addig folytathat átalányadózást, amíg az adóévi vállalkozói bevétele nem halad meg egy bizonyos összeghatárt. Ez a bevételi értékhatár az éves minimálbér tízszerese, azaz a havi 200 000 forintos minimálbér alapulvételével számítva 24 millió forint, illetve a kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó esetében az éves minimálbér ötvenszerese, azaz 120 millió forint. A Korm. rendelet 2022. szeptember 1-jétől hatályos 2. §-ában foglaltak szerint az Sza tv. rendelkezéseitől eltérően a 2022. augusztus 31-én még a kisadózó vállalkozások tételes adóját alkalmazó, 2022. szeptember 1-től pedig az átalányadózást választó egyéni vállalkozó a 2022. évben megszerzett egyéni vállalkozói bevétele tekintetében az Sza tv. 50. § (1) bekezdés c) pontja szerinti bevételi értékhatár harmadáig alkalmazhatja az átalányadózást. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a 2022. augusztus 31-ig katás egyéni vállalkozó 2022. szeptember 1-jétől az átalányadózást választja, azt mindaddig alkalmazhatja, amíg a 2022. szeptember 1-jétől az év végéig átalányadózóként elért egyéni vállalkozói bevétele nem haladja meg a 8 millió forintot.

További könnyítést jelent, hogy az Sza tv. 50. § (7) bekezdésétől eltérően a 2022. augusztus 31-én még a kisadózó vállalkozások tételes adóját alkalmazó egyéni vállalkozó ismételen választhatja az átalányadózást akkor is, ha koráb-

ban, a Katv. szerinti adózásra való áttérést megelőzően átalányadózást alkalmazott, de azt megszüntette vagy arra való jogosultsága megszűnt, és a megszűnés (megszűntetés) évét követően még nem telt el négy adóév.

Az átalányadózás alkalmazását megkönnyítő rendelkezések azok számára jelentenek könnyítést, akik nem alkalmazhatják az új Kata tv. szerinti adózást, mert például nem főfoglalkozású egyéni vállalkozók, nem az Evecv.³ szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő egyéni vállalkozók (egyéni ügyvédek, önálló bírósági végrehajtók, egyéni szabadalmi ügyvivők, közjegyzők, szolgáltató állatorvosi tevékenységre jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemélyek), vagy az új Kata tv. szabályainak ismeretében nem választják az új kata szerinti adózást például azért, mert jellemzően kifizetőtől származik a bevételük.

3. A régi kata hatálya alól kikerülő gazdálkodó szervezetek nyitó mérlegével kapcsolatos adminisztratív könnyítés

Tekintve, hogy a közkereseti társaságok, betéti társaságok, egyéni cégek és ügyvédi irodák az új kata szerinti adózás választására nem jogosultak, régi kataalanyiságuk 2022. augusztus 31-én a törvény erejénél fogva lezárul. Ez egyben azt is eredményezi, hogy – akár a társasági adó, akár a kisvállalati adó alanyaiként működnek tovább – a korábbi bevételi nyilvántartás helyett 2022. szeptember 1-jével a *számvitelről szóló 2000. évi C. törvény* (a továbbiakban: Szt.) hatálya alá kerülnek és kettős könyvvitel vezetésére válnak kötelezetté. Az Szt. a kata hatálya alól át-, illetve visszatérőkre vonatkozóan speciális szabályokat tartalmaz.⁴ Ezek értelmében az említett szervezeteknek a számviteli elszámolás során úgy kell eljárniuk, mint a jogelőd nélkül alapított vállalkozóknak (tehát például a nyitó tételeik körében nem szerepelhetnek olyan adatok, amelyek csak a már működő adózóknál értelmezhetők – ilyenek többek között az időbeli elhatárolások, a saját termelésű készletek stb.). Másrészt a szóban forgó gazdálkodóknak tételes leltározással alátámasztott leltár alapján nyitó mérleget kell készíteniük, amelybe

- az eszközöket piaci értéken,
- a kötelezettségeket a ténylegesen fizetendő,

2) A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sza tv.) 50–56. §

3) Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény

4) Szt. 2/A. §

- a céltartalékokat a számított, a törvény előírásainak megfelelő összegben,
- a saját tőkét az eszközök és a kötelezettségek (ideértve a céltartalékokat is) különbözetének összegében kell figyelembe venni.

Az Szt. kapcsolódó szabálya könyvvizsgálati kötelezettséget is előír a nyitó mérleg kapcsán, ez alól ugyanakkor a régi katóból kieső adózók számára a Korm. rendelet – 2022. szeptember 1-jén hatályba lépő – 3. §-a felmentést ad. A könnyítés értelmében tehát a könyvvizsgálattal járó adminisztratív terhekkel és költségekkel az érintett adózóknak nem kell számolniuk.

A nyitó mérleg elkészítésére vonatkozóan az Szt. nem tartalmaz határidőt, azt a vállalkozásra bízva. Az elkészítés során ugyanakkor figyelembe kell venni az Szt. egyes gazdasági események könyvelésére vonatkozó előírásait, tekintettel arra, hogy az üzleti évi gazdasági események könyvelése előtt kell megnyitni a könyveket a nyitó mérleg alapján.

A nyitó mérleg adatait majd az Szt. hatálya alá kerülés napjával kezdődő (vagyis a katóból kieső adózók esetén általában a 2022. szeptember 1-jétől 2022. december 31-éig tartó) üzleti évről készült beszámoló mérlegének az előző év oszlopába kell beírni, így a beszámoló közzétételével válik nyilvánossá a nyitó mérleg. A beszámoló kiegészítő mellékletében utalni kell arra, hogy az adózó az Szt. hatálya alá át-, illetve visszakérülve először készít beszámolót.

4. Egyszerűsített végelszámolás esetén a kisadózóként bejelentett tag egyéni vállalkozói nyilvántartásba való felvételére vonatkozó könnyítés

A régi kata megszűnése miatt sok gazdálkodó szervezet dönthet úgy, hogy nem folytatja tovább működését, és a céget megszüntetik. Ennek legegyszerűbb formája – fizetési képtelenséget nem feltételezve – betéti társaságok és közkereseti társaságok esetén az egyszerűsített végelszámolás. Az egyszerűsített végelszámolás elhatározását az adóhatóságnak kell bejelenteni a T201T jelű nyomtatványon, amely aztán ezt a tényt jelzi a cégbíróság felé.

Az adózók körében problémaként jelentkezett ugyanakkor az Evecv. 3. § (2) bekezdés d) pontjának azon szabálya, amely szerint nem lehet egyéni vállalkozó az, aki egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. Ebből az előírásból adódóan mindaddig, amíg a cégüket nem törlik (ez még egyszerűsített végelszámolás esetén is több mint egy hónap a törvényi szabályozás miatt), a korlátlanul felelős tagok nem tudják egyéni vállalkozóként folytatni tevékenységüket. Ezt a problémát orvosolja a Korm. rendelet 4. §-a, amikor kimondja, hogy ha a régi katóból kieső közkereseti és betéti társaságok 2022. szeptember 30-ig bejelentik az egyszerűsített végelszámolásukat az adóhatóság felé, akkor a társaságok kisadózóként bejelentett tagja már e bejelentés napjától felvehető az egyéni vállalkozói nyilvántartásba. Ebben az esetben az Evecv. hivatkozott előírását nem kell figyelembe venni, tehát az érintett tag – kivételesen – a cég törlése előtt elkezdheti tevékenységét egyéni vállalkozóként. A könnyítő szabály alkalmazása szempontjából a szeptember 30-ai határidő jogvesztő, tehát ha az adózó azt elmulasztja, akkor nem élhet igazolási kérelemmel, és az egyéni vállalkozói nyilvántartásba való felvétellel meg kell várnia a végelszámolás befejezését.

Ha az egyszerűsített végelszámolás a társaság megszűnése nélkül ér véget (vagyis, ha a cég mégis tovább működik, vagy a végelszámolása átfordul felszámolási eljárásba), akkor az egyéni vállalkozók nyilvántartásából az érintett adózót törlik.

DR. ASZTALOS ZSUZSA

DR. RABNÉ DR. BARIZS GABRIELLA

ADÓVILÁG

**Az újság digitális,
online olvasható verziója
a Digitalstandnál
Megrendelés: www.digitalstand.hu**